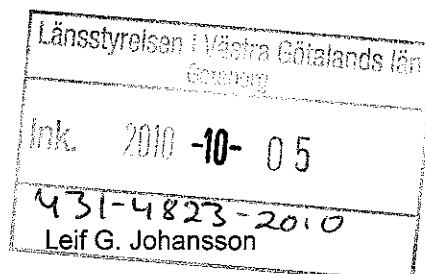

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉÄMBETET

Länsstyrelsen i Västra Götalands Län
Kulturmiljöenheten
403 40 Göteborg

Datum 2010-10-04
Dnr 422-01023-2010

Er ref 431-4823-2010

Slutredovisning Förundersökning O Gbg Björlanda RAÄ 602 och 603

Vid förundersökningen dokumenterades 133 arkeologiska objekt (43 inom BJ602 och 90 inom BJ 603). Bland anläggningarna kan noteras 16 härdar, 16 stolphål, 5 lager (ett lerlager och fyra kulturpåverkade lager), 2 stenpackningar, 6 gropar, 8 diken (varav fyra är stenlagda och ett har tolkats som trolig hålväg) och 7 rännor (varav fyra kan vara väggar i hus). I en grop påträffades ett stående keramikkrärl (tunt gods med slät yta) och fragmentariska brända ben (Björlanda 603). Det kan vara en brandgrav. I samma schakt dokumenterades ett flertal anläggningar, dock inga fler gravar.

Björlanda 603 är belägen i den norra delen av förundersökningsområdet, på en nivå av 13 till 20 meter över havet. Här dokumenterades merparten av anläggningarna. Tre områden med en koncentration av boplatzlämningar dokumenterades inom ytan. I ett grusigt sandlager runt ett uppstickande berg inom den västra delen av forn lämningen påträffades sandarnaspån och en tand (häst, Leif Jonssons bedömning). Förutom mesolitiska flintor (sandarnaspån, mikrosפån och avslag med retusch), återfinns också ett flintmaterial som kan dateras till neolitikum/äldre bronsålder samt keramikfragment från brons- och järnålder. Det är troligt att de flesta anläggningarna i norr är boplatzlämningar från senneolitikum-järnålder.

Björlanda 602 är belägen inom den södra delen av FU-området, på en nivå av 11-17 meter över havet. Inom den nordöstra delen av forn lämningen dokumenterades de flesta anläggningarna, såsom härdar, gropar, rännor och stolphål samt ett kulturpåverkat lager.

De odlingsrösen som observerades vid utredningen är sannolikt sentida. Vid förundersökningen frilades två av rösena. I åkermark dokumenterades en terrassering (större stenar utmed terrassen) med troliga rester efter ett hus (vägggränna med lerklining och bränd lera, stolphål (stenskodda) och en stenfylld smal ränna med kol och sot). En preliminär tolkning är att lämningen är förhistorisk (romersk järnålder eller yngre?). Det andra odlingsröset som grävdes ut var beläget innanför gårdesgården. Här var odlingssten upplagd på flata, stora stenar ("recent" husgrund?). De flata stenarna var i sin tur upplagda på berg (i öster) och

Arkeologiska uppdrags- verksamheten

Kvarnbygatan 12
431 34 Mölndal

Tel 010-480 81 90

E-post uvvast@raa.se

Hemsida www.raa.se

Org.nr 202100-1090

Plusgiro 59994-4

Bankgiro 5052-3620

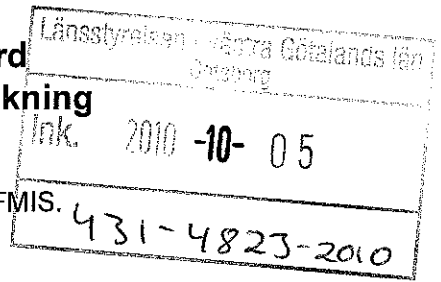

en stenpackning (i väster). Vid framrensning av stenpackningen invid de flata stenarna påträffades tegel.

UV Väst rekommenderar att de förhistoriska boplatzlämningarna inom Björlanda 603 och Björlanda 602 blir föremål för en slutundersökning.

RIKSANTIKVARIEÄMBETET
Arkeologiska Uppdragsverksamheten

Petra Nordin
(Petra Nordin, projektledare)

Fält med grå bakgrund och fet ram är obligatoriska för redovisning till FMIS. För anvisningar, klicka på rubrikerna och länkar på sidan 2.

Geografiska och administrativa uppgifter

Län	Kommun	Landskap
Västra Götalands Län	Göteborg	Bohuslän
Socken/Stad	Kartblad	Fastighet/kvarter
Björlanda	7B1c	Sörred 7:3

Beslutande länsstyrelse	Länsstyrelsens dnr	Beslut enligt KML	Datum för beslut
Länsstyrelsen, Västra Götaland	431-4823-2010	Arkeologisk förundersökning enligt 2 kap. 13§ KML	2010-06-09

Undersökningens art och omfattning

Undersökarens dnr/projekt nr	Typ av undersökning/åtgärd	Fältarbetsstart	Fältarbetslut
422-01023-2010	Arkeologisk förundersökning	2010-09-13	2010-09-21
Undersökande/ansvarig organisation	Ansvarig person	Typ av exploatering	
Riksantikvarieämbetets Ark Uppdr Verksamh UV Väst	Petra Nordin	Industribyggnation	
Uppdragsgivare/exploatör	Antal arbetsdagar	Beräknad rapporttid	Total faktisk kostnad
Volvo Real Estate Group			

	Yta, ext (m ²)	Yta (m ²)	Volym (m ³)	Schakt (m)	Timmar, grov	Timmar, arkeolog	Timmar, maskin
Beräknat	42090						
Undersökt		1681,5					

Berörda RAÄ-nr/tillfällig arbetsidentitet (objektnr)

RAÄ 602 och 603

Datering

RAÄ 602 och 603: mesolitikum (flintmaterial), senneolitikum-järnålder (anläggningar i sand och lera, flinta och keramik) samt nyare tid (odlingsrösen).

Reportt inkommer senare Ja Nej

Sammanfattning av undersökningsresultaten och förslag till fortsatta åtgärder

<p>Sammanfattning av undersökningsresultaten</p> <p>Vid förundersökningen dokumenterades 133 arkeologiska objekt (43 inom BJ602 och 90 inom BJ 603). Bland anläggningarna kan noteras 16 härdar, 16 stolphål, 5 lager (ett lerlager och fyra kulturpåverkade lager), 2 stenpackningar, 6 gropar, 8 diken (varav fyra är stenlagda och ett har tolkats som trolig hålväg) och 7 rännor (varav fyra kan vara väggar i hus). I en grop påträffades ett stående keramikkrärl (tunt gods med slät yta) och fragmentariska brända ben (Björlanda 603). Det kan vara en brandgrav. I samma schakt dokumenterades ett flertal anläggningar, dock inga fler gravar.</p> <p>Björlanda 603 är belägen i den norra delen av förundersökningsområdet, på en nivå av 13 till 20 meter över havet. Här dokumenterades merparten av anläggningarna. Tre områden med en koncentration av boplatslämningar dokumenterades inom ytan. I ett grusigt sandlager runt ett uppstickande berg inom den västra delen av fornämningen påträffades sandarnaspån och en tand (häst, Leif Jonssons bedömning). Förutom mesolitiska flintor (sandarnaspån, mikrosån och avslag med retusch), återfinns också ett flintmaterial som kan dateras till neolitikum/äldre bronsålder samt keramikfragment från brons- och järnålder. Det är troligt att de flesta anläggningarna i norr är boplatslämningar från senneolitikum-järnålder.</p> <p>Björlanda 602 är belägen inom den södra delen av FU-området, på en nivå av 11-17 meter över havet. Inom den nordöstra delen av fornämningen dokumenterades de flesta anläggningarna, såsom härdar, gropar, rännor och stolphål samt ett kulturpåverkat lager.</p> <p>De odlingsrösen som observerades vid utredningen är sannolikt sentida. Vid förundersökningen frilades två av rösen. I åkermark dokumenterades en terrassering (större stenar utmed terrassen) med troliga rester efter ett hus (vägggränna med lerklining och bränd lera, stolphål (stenskodda) och en stenfylld smal ränna med kol och sot). En preliminär tolkning är att lämningen är förhistorisk (romersk järnålder eller yngre?). Det andra odlingsröset som grävdes ut var beläget innanför gårdesgården. Här var odlingsten upplagda på flata, stora stenar ("recent" husgrund?). De flata stenarna är i sin tur upplagda på berg (i öster) +</p> <p>Förslag till fortsatta åtgärder</p> <p>UV Väst rekommenderar att de förhistoriska boplatslämningarna inom Björlanda 603 och Björlanda 602 blir föremål för en slutundersökning.</p>

Petra Nordin
(Underskrift)

2010-10-01
(Datum)

Uppgifter om lägesbestämning

Mätmetod	Kommentar kring inmätning
Totalstation	
Skala 1:10000	
Medelfel vid inmätning	

Anvisning för leverans av lägesuppgifter till RAÄ

Anvisning för leverans av lägesuppgifter till länsstyrelse

Anvisning för objekttabell för enkel lämningstyp

Anvisning för objekttabell för sammansatt lämningstyp

Anvisning för antikvarisk bedömning, skadestatus och undersökningsstatus

Anvisning för beskrivning

Anvisningar för bilaga Objekttabell för särskild utredning

Ifylld blankett skickas till: fmisreg@raa.se

Kontaktuppgifter: e-post: fornsok@raa.se, tel: 08 - 5191 8571 må - fre 9.00 - 11.30

Objekttabell för förundersökning

För att lägga till fler rader i tabellen, klicka på önskad rad i tabellen. Klicka på Tabell i verktygsfältet. Välj Infoga och klicka på Rader ovanför eller Rader nedanför beroende på var i tabellen raden önskas.

Obj. nr/ RAÄ-nr	Lämningstyp	Beskrivning	Antikvarisk bedömning	Osäker position	Osäker utbredn.
BJ 602	Boplats	Boplats belägen mellan 11 och 17 meter över havet. Dess utbredning uppskattas till 220 (nno-ssv) x 125 (ö-v) meter. 43 anläggningar dokumenterades främst i den nordöstra delen av boplatsen. Ett flintmaterial från mesolitikum och senneolitikum-äldre bronsålder återfinns på boplatsen. Datering: sten-, brons- och järnålder.	Skyddad	Nej	Nej
BJ 603	Boplats	Boplats belägen mellan 13 och 20 meter över havet. Dess utbredning uppskattas till 195 (nord-syd) x ca 75 meter (ö-v). 90 anläggningar dokumenterades vid förundersökningen. De flesta är boplatsrelaterade, men det finns också en trolig brandgrav (keramikkräsl med fragmentariska brända ben) inom ytan. Ett flintmaterial med datering till mesolitikum och senneolitikum-äldre bronsålder observerades i schakten. Datering: sten-, brons- och järnålder.	Skyddad	Nej	Nej

O Göteborg Bohuslän Björlanda RAÄ 602 och 603 FU

Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Lerberg

Ink. 2010 -10- 05

431-4823-2010

RAÄ 603

RAÄ 602

Teckenförklaring

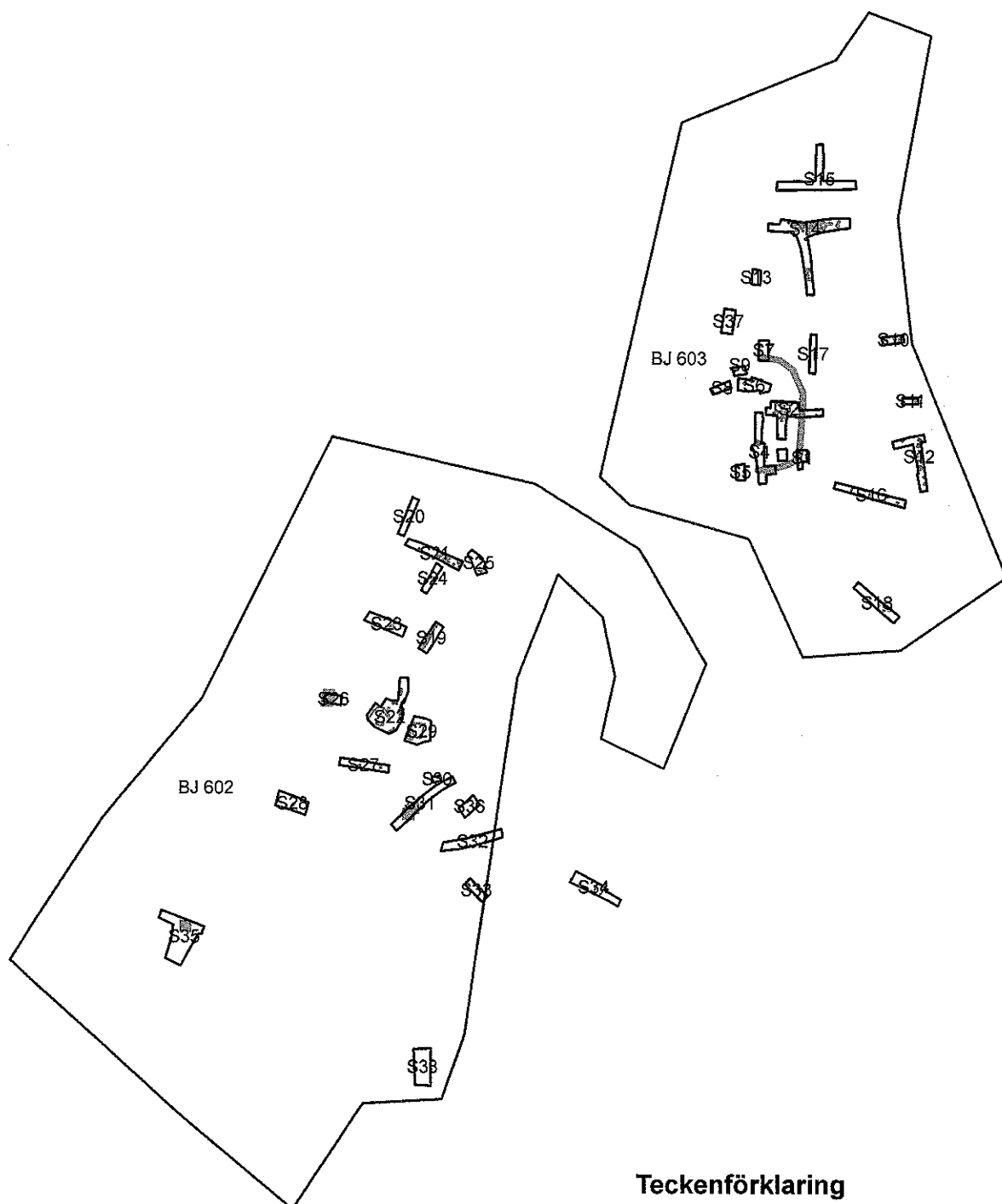
- GISEXPORT_Vastra_Gotaland_lan_point
- komovrl
- koml
- hydrol
- Export_Output
- bestaml
- admovrl
- admfastl
- mvytory
- GISEXPORT_Vastra_Gotaland_lan_area
- UO_polygon
- Område_Ny kultur lämning (Polygon)

1:10 000

0 250 500 750
Meter

O Gbg Bohuslän Björlanda 602 och 603 FU Schaktplan

Teckenförklaring

- Område_Ny kulturlämning (Polygon)
- Område_Schakt (Polygon)
- Arkeologiskt objekt (Punkt)
- Arkeologiskt objekt (Linje)
- Arkeologiskt objekt (Polygon)

1:2 000

